

Fietstransities

Rob Raven

Fietscommunity bijeenkomst

Utrecht, 27 september 2016

Observatie: fietstransitie komt niet vanzelf...

Actoren

Krachtige
stedelijke
overheden

Belevings-
georiënteerde
fietsers (i.p.v.
snelheid)

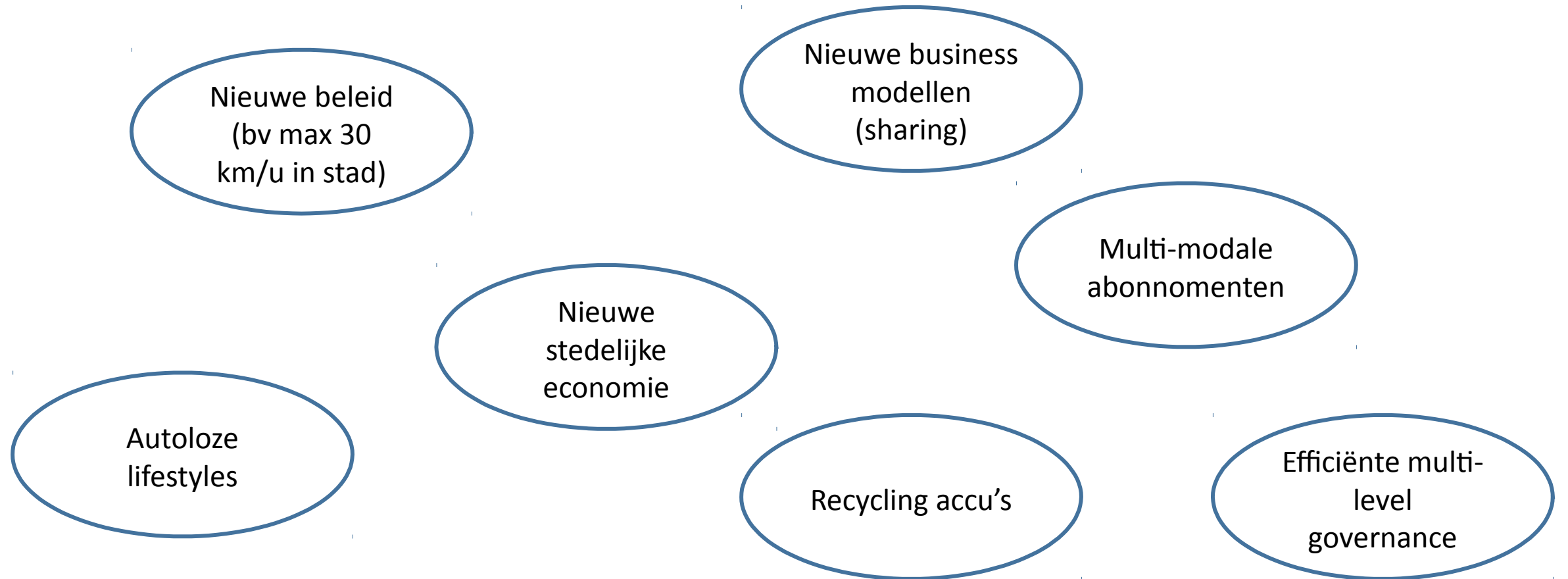
Fiets-minnende
nationale
overheid

Zelf-
organiserende
burgers

Auto-mijdende
gezinnen en
werknemers

Observatie: fietstransitie komt niet vanzelf...

Institutioneel

Observatie: fietstransitie komt niet vanzelf...

Technologie

Goedkope e-
bikes

Superblocks en
shared spaces

3D-printers

Zelfrijdende
auto's

Nieuwe designs
en fietsgadgets

Sluiting
kolencentrales

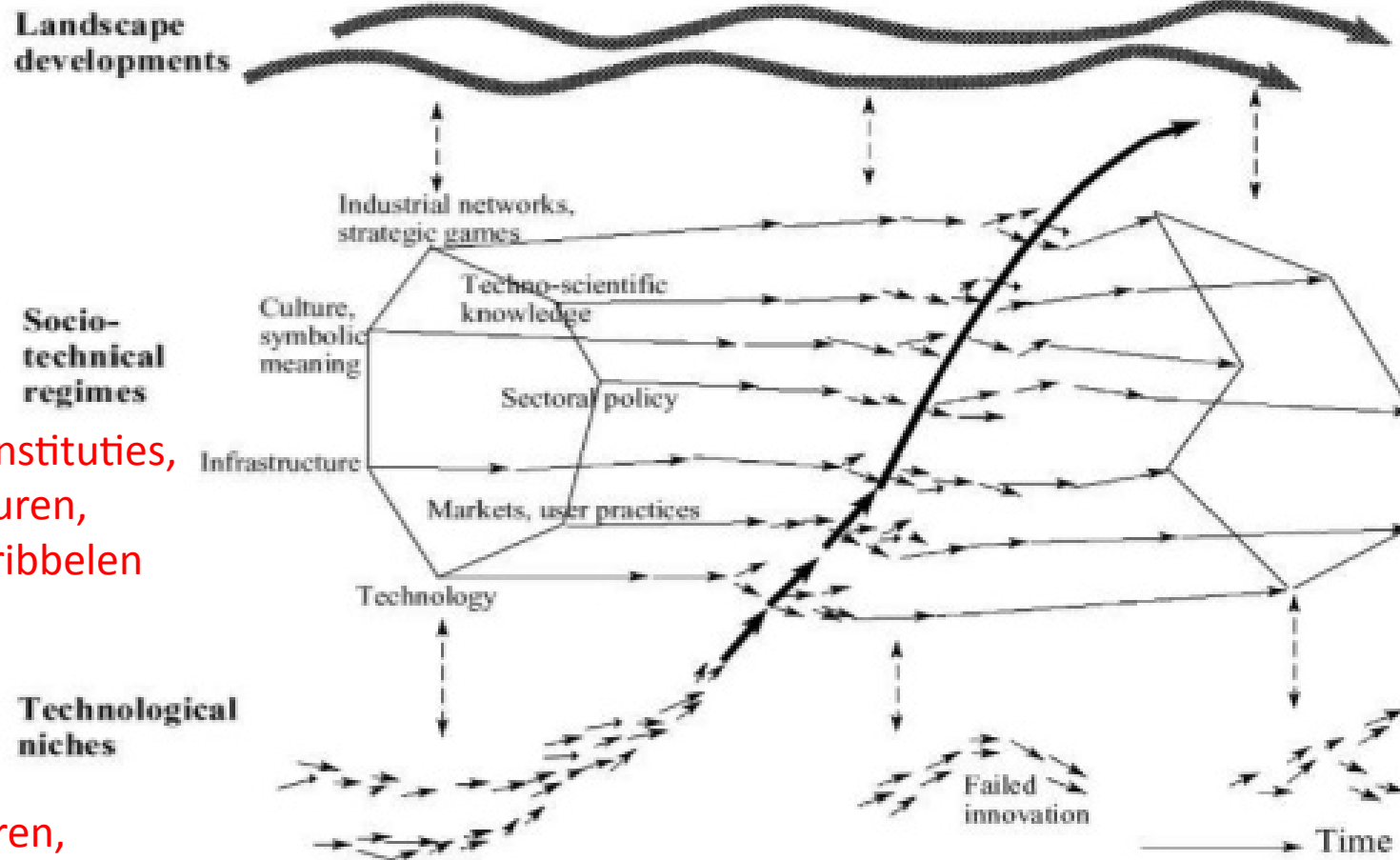
Hoe gaan we daar komen
(en waar willen we eigenlijk naartoe)?

Socio-technical transitions: multi level perspective (Geels, 2004)

Context:
Trends, events,
Maatschappelijke uitdagingen

Huidige systemen:
Dominante regels, instituties,
actoren, infrastructuren,
Weerstand / meestribbelen

Innovatie:
Experimenteren, leren,
nieuwe coalities, opschalen

Interacties / timing
bepalen uitkomst

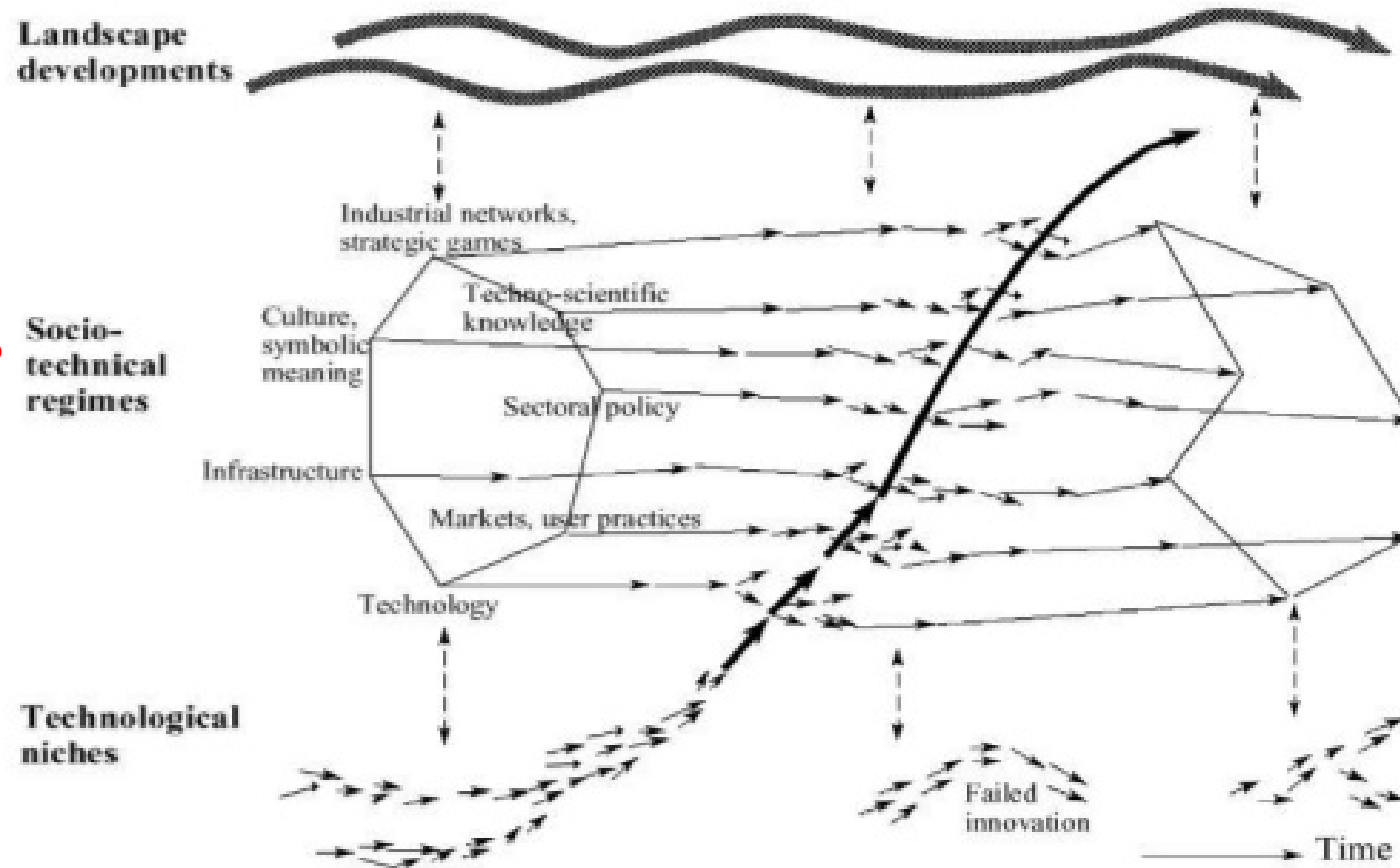
Lange-termijn
veranderingen

Co-evolutie technologie
en instituties

Multi-actor proces

Beperkte
voorspelbaarheid /
stuurbaarheid

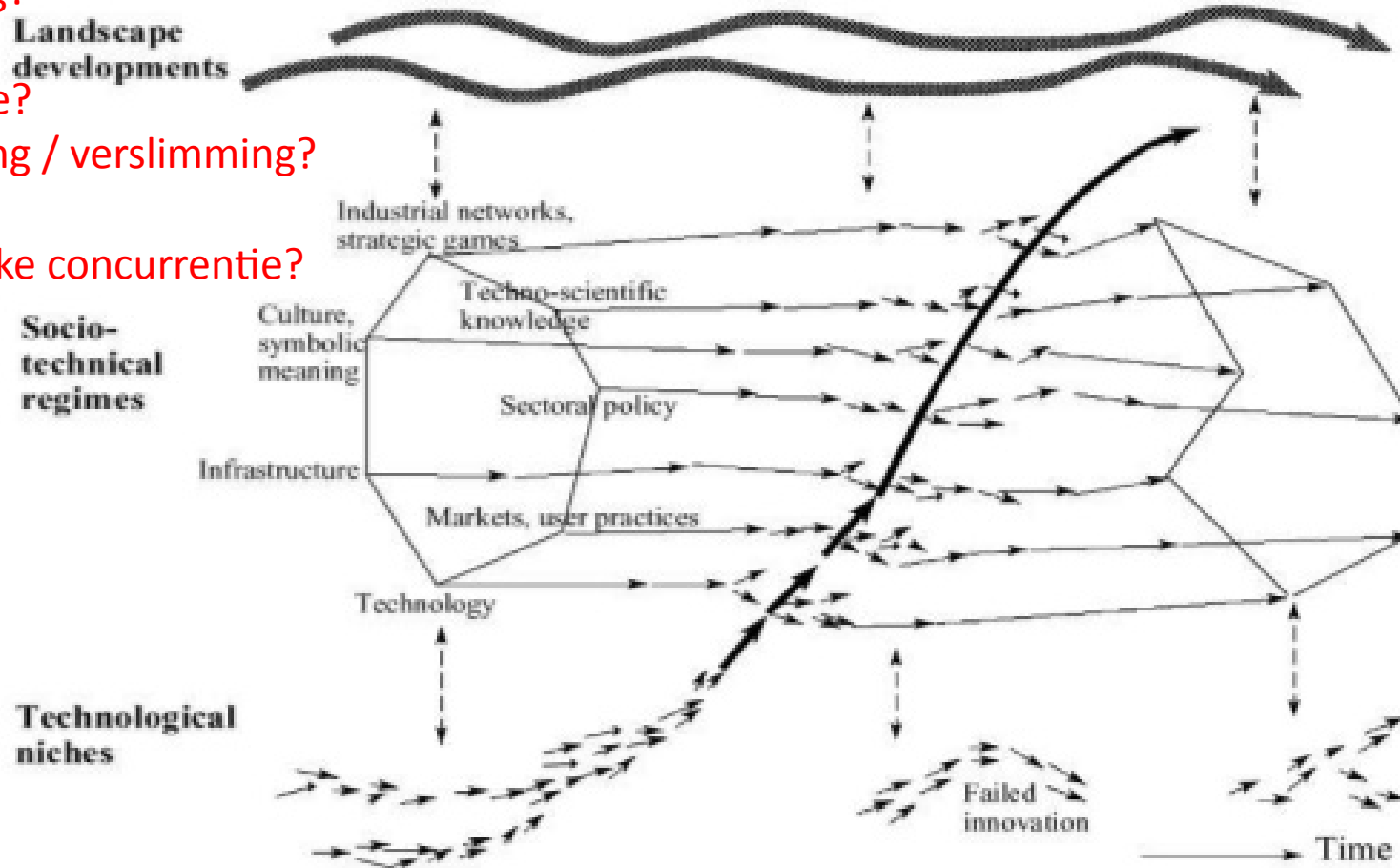
Socio-technical transitions: multi level perspective (Geels, 2004)

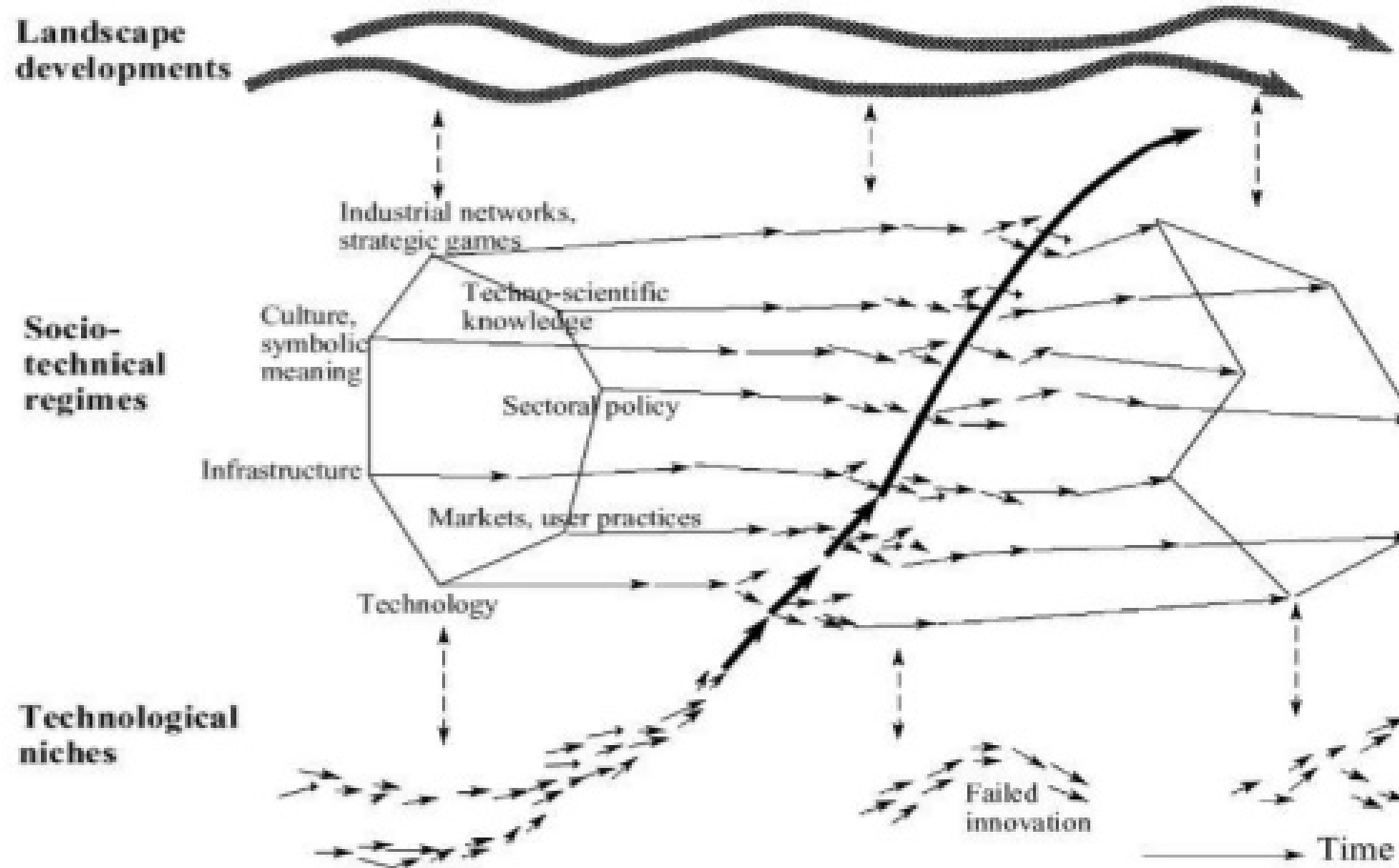
Fietsstelsel?
Mobiliteitsstelsel?
Stedelijk stelsel?

Socio-technical transitions: multi level perspective (Geels, 2004)

- Toenemend fietsgebruik?
- Groeiende stedelijke bevolking?
- Vergrijzende bevolking?
- Klimaatverandering?
- Economische stagnatie?
- Vergaande digitalisering / verslimming?
- Sharing economy?
- Internationale stedelijke concurrentie?

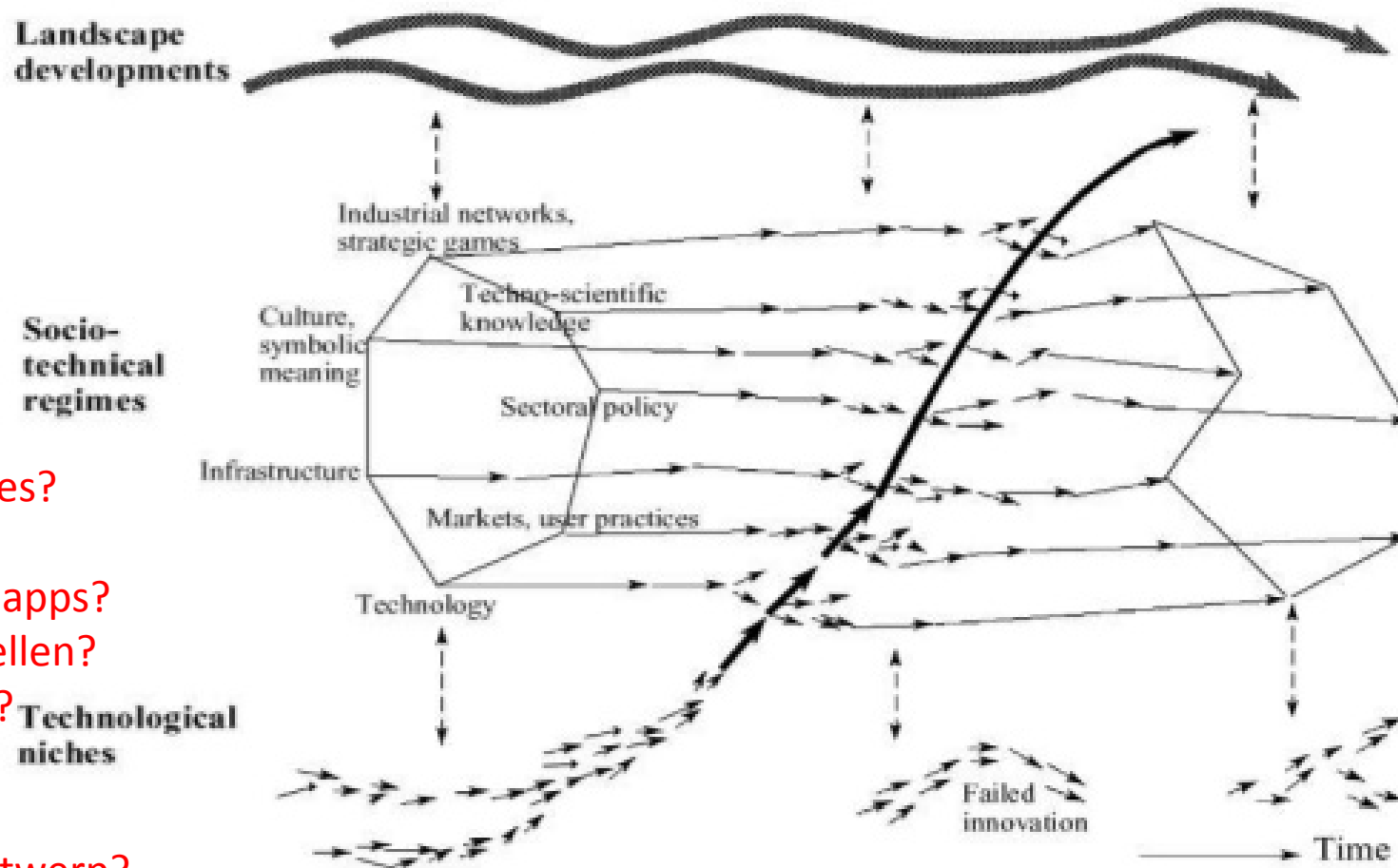

Socio-technical transitions: multi level perspective (Geels, 2004)

Meer fietsen?
Beter bereikbaarheid?
Duurzame mobiliteit?
Een gezondere / leefbare stad?
Inclusieve en eerlijke stad?
Innovatie en economische groei?

Socio-technical transitions: multi level perspective (Geels, 2004)

- Fietsinnovaties / e-bikes?
- Fietsdelen?
- Gedragsverandering / apps?
- Nieuwe businessmodellen?
- Slimme infrastructuur?
- Multimodale voorzieningen?
- Innovatief stedelijk ontwerp?

SCF: een experimentele benadering

- Transdisciplinair onderzoek in living labs
- ‘Inclusief en praktijkgericht initiatieven, gedreven door maatschappelijk uitdagingen, met als doel systeeminnovatie te bevorderen via sociaal leren, onder condities van onzekerheid en ambiguïteit’ (Sengers et al., 2016).
- Voorgestelde analytische stappen:
 - Systemafbakening en –analyse
 - Identificatie kennisbehoefte (backcasting)
 - Experimenteren in living labs
 - Monitoren en leren
 - Institutionele inbedding en verankering

Pattern of upscaling	Description	Example from the case studies	Selected literature reference
<i>1. growing</i>	The experiment continues and more actors participate, or the scale at which technologies are used increases	PowerMatching city is growing and has the goal to scale up the pilot to 500 households	Jolly, 2010; Jolly et al., 2012; Seyfang and Longhurst, 2015
<i>2. replication</i>	The main concept of the experiment is replicated in other locations or contexts	Your Energy Moment Zwolle is replicated in Breda	Jolly, 2010; Jolly et al., 2012; Seyfang and Longhurst, 2015
<i>3. Accumulation</i>	Experiments are linked to other initiatives	PowerMatching City Groningen is joining the Green Deal: Smart Energy Cities, in which it is linked to other experiments	Geels and Deuten, 2006; Hargreaves et al., 2013; Kivimaa, 2014
<i>4. transformation</i>	The experiment shapes wider institutional change in the regime selection environment	PowerMatching City Groningen and Your Energy Moment Zwolle played a crucial role in achieving institutional change	Geels, 2004; Raven et al., 2010; Smith and Raven, 2012

Conclusie

- Fietstransitie is een meervoudig en onzeker veranderingsproces
- Klassieke sturing niet mogelijk
- Verandering op meerdere dimensies (brede visie)
- Experimentele aanpak noodzakelijk
- Kernuitdaging: institutionele verankering voorbij de usual suspects